

OBSAH

Strana

Úvod	3
----------------	---

Kapitola I. Filosofie a přírodní vědy.

§ 1. Úkoly filosofie a přírodní vědy	5
§ 2. Přírodní věda	6
§ 3. Vědy fyzikální a biologické	9
§ 4. Příroda, přírodní	10
§ 5. Vztahy mezi filosofií a přírodními vědami	11
§ 6. Historie vztahů mezi přírodovědeckým a filosofickým poznáním	14
§ 7. Rozdíly mezi prací filosofickou a přírodovědeckou	19

Kapitola II. Přírodovědecké poznání.

§ 1. Úkoly vědy v přírodovědeckém poznání	23
§ 2. Filosofická problematika v přírodovědeckém poznání	24
a) Filosofické problémy, týkající se prostoru a času	25
b) Filosofické problémy, týkající se hmoty, síly a energie	27
c) Filosofické problémy, týkající se kauzality	30
d) Filosofické problémy, týkající se živé hmoty	31
e) Filosofické problémy, týkající se poměru duše a těla	34

Kapitola III. Psychologická, sociologická a ethická analýsa přírodovědeckého poznání.

§ 1. Filosofická analýsa	36
§ 2. Psychologická analýsa	37
§ 3. Vznik představy prostoru	38
§ 4. Vznik představy času	43
§ 5. Vznik představy příčinnosti	46
§ 6. Vznik představy hmoty, síly a energie	47
§ 7. Psychologické podmínky bádání	50
§ 8. Sociologické podmínky bádání	55
§ 9. Ethické podmínky bádání	57

Kapitola IV. Logická analýsa přírodovědeckého poznání.

§ 1. Logická analýsa poznání	60
--	----

A. Metodologie.

§ 2. Heuristika	62
§ 3. Poznatek	62
§ 4. Vztahy mezi poznatky (pravidlo, zákon, teorie)	64
§ 5. Metodologie	65
§ 6. Rozdělení metod	68
§ 7. Pozorování	69
§ 8. Požadavky dobrého pozorování	72
§ 9. Měření	78
§ 10. Pokus	82
§ 11. Metody hledání příčin (Millovy)	85

	Strana
§ 12. Obecné metody, heuristicky nejvýznamnější. I. Analýsa	88
§ 13. 2. Synthesa	90
§ 14. 3. Abstrakce a konkrétnisace	92
§ 15. 4. Srovnávací metoda	95
§ 16. 5. Analogická metoda	99
§ 17. 6. Dedukce	103
§ 18. 7. Indukce	107
§ 19. 8. Statistická metoda	110
§ 20. Speciální metodologie	115
§ 21. Metodologie fyziky	116
§ 22. Metodologie chemie	116
§ 23. Metodologie biologie	121

B. Kritika.

§ 24. Kritika pojmů; požadavky klasické logiky	124
§ 25. Pragmaticko-konvenční definice	125
§ 26. Měření místo definice	128
§ 27. Druhy definic užívaných v přírodních vědách	133
§ 28. Náhrada klasické definice. Popis	135
§ 29. Ostatní náhrady klasické definice	137
§ 30. Kritika soudů	138
§ 31. Důkaz	139
§ 32. Některé vady důkazů	142
§ 33. Rozsah pojmu. Dělení	143
§ 34. Vadná dělení	143
§ 35. Třídění (klasifikace)	144

Kapitola V. Noetická analýsa přírodovědeckého poznání.

§ 1. Noetická analýsa	145
§ 2. Východisko poznání	147
§ 3. Problémy platnosti poznání	149
§ 4. Problémy původu poznání	160
§ 5. Problémy původu v přírodovědeckém poznání	162
§ 6. Platnost přírodovědeckých soudů	164
§ 7. Noetická úloha matematiky	167
§ 8. Noetický význam pozorování a popisu	178
§ 9. Noetický význam výtěžků metod	180

Kapitola VI. Metafyzická analýsa přírodovědeckého poznání.

§ 1. Metafyzická analýsa	182
§ 2. Metafyzické jádro dosavad uvedených problémů	186
§ 3. Základní metafyzické pojmy v přírodních vědách	188
§ 4. Kategorie reality	189
§ 5. Poměr subjektu a objektu	191
§ 6. Realismus	194
§ 7. Kategorie substance	197
§ 8. Původ kategorie substance	198
§ 9. Substanciální pojetí hmoty	200
§ 10. Námitky pozitivistů proti pojmu substance	203
§ 11. Kategorie kauzality	204
§ 12. Kategorie finality	208

	Strana
§ 13. Moderní fyzikové o kauzalitě a finalitě	211
§ 14. Planckův pokus o ověření kauzality	213
§ 15. Rozhodnutí o platnosti kauzality	216

Hypothesa a theorie.

§ 16. Vysvětlení jevů	221
§ 17. Hypothesa	225
§ 18. Podmínky uznání hypotézy	228
§ 19. Námitky proti vysvětlování hypotézami	234
§ 20. Theorie	237
§ 21. Forma theorie	241
§ 22. Cíl theorie	242

Kapitola VII. Přírodovědecké názory světové.

§ 1. Pojem celku a tvaru	249
§ 2. Co je svět	253
§ 3. Obraz a pojem světa	256
§ 4. Názor světa	257
§ 5. Světový názor	259
§ 6. Nejstarší pověsti o vzniku světa	263
§ 7. Řecká kosmologie a kosmogonie	266
§ 8. Od renesanční doby	271
§ 9. Jeansova kosmogonie	282
§ 10. Konstrukce světa z principů	283
§ 11. Konstrukce světa z fyzikálních principů	285
§ 12. Konstrukce světa ze vztahů	290
§ 13. Jeansův obraz světa	292
§ 14. Eddingtonův obraz světa	294
§ 15. Logický obraz světa	297

Závěr	300
------------------------	-----

Literatura k jednotlivým kapitolám	305
---	-----

Rejstřík osobní	311
----------------------------------	-----

Rejstřík věcný	315
---------------------------------	-----

ALBÍNA DRATVOVÁ · FILOSOFIE A PŘÍRODOVĚDECKÉ POZNÁNÍ
*Druhé vydání, rozšířené. Vydala a vytiskla Česká grafická Unie a. s.
v Praze, roku 1946, nákladem 3300 výtisků. Cena brožované 120 Kčs.*